

Poreklo i evolucioni razvoj jezičke sposobnosti

Maja Savić

*Laboratorija za eksperimentalnu psihologiju, Filozofski fakultet u Beogradu
Filološki fakultet u Beogradu*

Upotreba jezika je sposobnost po kojoj je ljudska vrsta jedinstvena i koja se kvalitativno razlikuje u odnosu na sisteme komunikacija koji postoje kod drugih vrsta, čak i nama najsirodnijih, velikih majmuna. Interesovanje za proučavanje nastanka i razvoja jezičke sposobnosti u toku evolucije ljudske vrste prisutno je u naučnom diskursu od sredine XIX veka, ali se disciplina koja se na sistematski način bavi istraživanjem ove teme intenzivno razvija tek od kraja XX veka. Predavanje će biti posvećeno prikazu nekih od ključnih pitanja vezanih za evoluciju jezičke sposobnosti i pokušaja naučnika iz različitih naučnih disciplina (psihologa, lingvista, primatologa, arheologa, genetičara) da odgovore na njih:

1. Kada je u toku evolucije ljudske vrste mogla nastati jedna tako kompleksna sposobnost po kojoj je čovek jedinstven?

2. Da li je jezička sposobnost nastala kao rezultat mehanizma prirodne selekcije ili nekim neselektivnim putem, npr. kao sporedni proizvod uvećanja mozga ili posledica neke genske mutacije?

3. Koji su ključni faktori koji su mogli dovesti do nastanka ove sposobnosti?

4. Da li poreklo jezičke sposobnosti možemo pronaći u vokalnom oglašavanju naših dalekih predaka ili u manuelnim gestovima koje su koristili?

Iako je ova interdisciplinarna naučna oblast veoma živa i brzo se razvija, naša saznanja o evolucionom razvoju jezičke sposobnosti još uvek su veoma ograničena i ni na jedno od navedenih važnih pitanja nije u potpunosti odgovoreno.